

**Godin Akam Inigha Izir
Gumazim
Hosean Akinafarim
O
Hosea
Akar faragha zuim**

Godin Akam Inigha Izir Gumazim Hosean Akinafarim, a 12plan Godin akam inigha izir gumazibar akinafarir otevirbar faragha zuir akinafarim. Godin akam inigh izir gumazibar akinafarir igharazibar, akam inigh izir gumazim Aisaia ko, akam inigha izir gumazim Jeremaia ko, akam inigha izir gumazim Esekiel, men akinafariba, kar akinafarir bar ruariba. Kamaghin amizi, akinafarir otevir 12plan kaba, me kamaghin da dibora ghaze, akam inigha izir gumazibar akinafarir otevir 12pla.

Dughiar kantri Asiria iza Israelin kantri bar a gasighasighasava amimin, Hosea notin amadaghan Israelin nguazimin ikia, Godin akabar gun migei. Kar, osimtizir ekiamin dughiam, ezi dughiar kamin Israelia bar deraghavira ikezir puvati.

Akar Hosea gun mikemezir mam, an otevir pumuning iti. An otevir mam, a gumazamiziba uan arazir kuraba akirasa Akar Gavgavimin me migei. Me God ategha asebar marvir guabar gin zui. Ezi an akar otevir igharazim, a bar guizbangira Godin apangkuvim ko gumazamizibagh ifongezir arazimin gun migei. A uaghan,

Godin arazir an arazir kuraba gın amadim ko, gumazir arazir kuram gamizim uam a inizir akabar gun miġei.

Hosean ikırımırımın araziba, Godin arazir kamın ababanımın mın oto. Hosean amuim ghua arua poroghamiba uari bakeir arazibagh ami, Arazir kamra, Israelia uari God ategha tintinibar asebar marvir guabar gın zui. Ezi gın Hosea ua uan amuim ini, ezi bizir kam a God uan gumazamizibar apanguva ua me inizir ababanımın mın iti. God bar uan gumazamizibagh ifonge, egh a me ateghan kogham.

Hosea uan amuim ko an boribar eghaghanim

(Sapta 1--3)

¹ Akar kaba, Ikiavıra Itir God, Hosea ganıdi, a Berin otarim. Dughiar kamın aven, Usia atrivimın ike, ezi an gın Jotam atrivimın ikezi, an gın Ahas atrivimın ike, ezi an gın Hesehia, me bar kantri Judan atrivibar itima, Jehoasın otarim Jeroboam, a kantri Israelın atrivimın iti.

Hosean amuim boriba bati

² Ikiavıra Itir God Israelia mikimasa, Hosean dughiar bar faragha zuimın, akam isa a ganıga kamaghın a miġei, “Nan gumazamiziba ua na gifongezir puvati, egha asebar ziaba fe, mati tuavimın amizir tintinimın gumaziba koma akuim. Ni kamaghın men akakagham, ni mangi tuavir amizitam inigh an ikiti, a poroghamiba tintinibar

1:1: 2 Atriviba 14:23-29; 15:1-7; 15:32-38; 16:1-20; 18:1--20:21; 2 Eghaghaniba 26:1-23; 27:1-8; 28:1-27; 29:1--32:33

uari bakeir arazim damuvıra ikiam. Eghti an boriba, tuavimın amizim oteghamin boribar mın ikiam.”

³ Ezi Hosea ghua Diplaimın guivim Gomer inigha an ti. Ezi gın Gomer navim asegha otarım bate.

⁴ Ezi Ikiavıra Itir God kamaghın a migei, “Ni otarım, ziar kam, ‘Jesril,’ a datigh. Ni fo, Israelian atrivibar inazir afeziam Jehu, a faragha atrivibar nguibam Jesrilin ikia, atrivir pumuning misoghezi aning areme. Kamaghın amizi, kiran oveghangın, ki an arazir kuram ikarvagh Israelian atrivir datirighın itim ivezir kuram a danıngam. Egh ki Jehun ikizimın aven gumazitam ateghti, tav uam Israelian atrivimın ikian kogham. Kar ziam Jesrilin mıngarım. Gumazamiziba otarır kamın ziam baraghıva Jehu amizir arazir kuram gıniğhnıgham.

⁵ Egh dughiar kamın, ki Israelian midorozir gumazibar gavgavım Jesrilin danganır zarımın a gasıghasıgham.”

⁶ Ezi gın Hosean amuım Gomer ua navım asegha borır guivım bate. Ezi Ikiavıra Itir God kamaghın Hosea migei, “Ni ziam, ‘Loruama,’ a datigh. Ziar kamın mıngarımra kara, ki ua Israelia me gifongeghan kogħ, men arazir kuraba gın amadaghan kogħam.

⁷ Ki Judan gumazamiziba, bar me gifongeghavıra iti. Ki Ikiavıra Itir God, men God, ki uan gavgavımın men akurvaghım. Ki midorozir sabam ko, barır pim inıgh me bagħ misogh

men akuraghan kogham. Ki men akurvaghsi midorozir gumaziba ko hoziaba amadaghan kogham. Puvati, ki tuavir igharazim iti.”

⁸ Ezi gin Hosean guivim, Loruama, otem ataghizi, Gomer ua navim asegha otarir igharazim bate.

⁹ Ezi Ikiavira Itir God Hosea migia ghaze, “Ni ziar kam a datigh, ‘Loami.’ Ziar kamin mingarimra kara, Ia Israelia, ia nan gumazamiziba puvati. Eghti ki ian Godin ikian kogham.”

Israeliian kantri ua deravira ikiam

¹⁰ Israelia ua bar avirasemegham, mati ongarir dadarimin gigim,
eghti me me mengan iburagham.

Datirighin God kamaghin me migei, “Ia nan gumazamiziba puvati.”

Egh gin dughiatam iziti, a kamaghin me mikim suam,
“Ia Godin Zurazurara Angamira Itimin boriba.”

¹¹ Eghti ikizir kamning, Juda ko Israel ua uaning akuvagh, kantrin vamiran otogham.

Me gumazir men faragh mangamin vamira amiseveghti, men kantri, ua kantrin bar gavgavimin otogham,
eghti me damuamin biziba, da bar deraviram otivam.

1:10: Jenesis 32:12; Hosea 2:23; Jon 1:12; Rom 9:26; 1 Pita 2:10; 1 Jon 3:1

Me mati God ingarizir azenimîn mîn otogham,
 mati Jesrilîn azenir aghuim.*
 Bar guizbangîra, God ingangarir kam
 damuamin dughiam,
 a bar dughiar ekiam.

2

¹ Datirîghîn, ia Israelia, uan adarazigh nighnigh,
 ziar kamning me darîgh, “Ia Godin Gumamaziz-
 ibara,” ko “God Bar Ia Gifonge.”

Israelia God ataki, mati Gomer Hosea ataki

² Ezi God akar isîn zuim uan gumamazizibagh
 amua ghaze:

“O nan boriba, ian amebam ua nan amuimîn mîn
 itir puvati, ezi ki uam an pamîn mîn itir
 puvati.

Ia pamten, a mikim a gakaghonti, a uan arazir
 tintinimîn gumaziba ko akuim atakigh.

A ua tuavimîn amizimîn arazim damuan
 marki.

³ An arazir kam ateghan koghti, ki an korotiaba
 sueghti, a bibiamra iki bar aghumsigham.

Ki a damighti, a nguazir bar kuramîn mîn
 otogham.

Nguazir kam, bar misingizi temeba ko biziba an
 aghuir puvati, egha dipar apiba an puvati.

Arazir kamîn ki a gasighasigham.

* **1:11:** Akar kam ghaze, God ingarizir azenim, Hibrun akamîn
 me a dibora ghaze, Jesril. Borir 3plan ziaba, faragha bizir kurabar
 ababanim gami. Ezi datirîghîn ziar 3plan kaba bizir aghuibar
 ababanim gami.

- 4 An boriba, me tuavimîn amizim otezir boribar mîn iti.
Kamaghîn amizi, ki an boribar apangkuvan kogham.
- 5 Men amebar kam uan pam ategha, tintinibar gumazir igharaziba ko akua navim asegha aghumsiziba puvati, egha kamaghîn miġei,
'Ki gumazir ki ifongezibar ġin mangam.
Me dipaba ko, dagheba ko, korotiaba ko, olivîn borem ko, wainîn dipaba ko, bizir maba sara na ganîdi.'
- 6 "Kamaghîn amizi, ki temer dikoniba itiba inigh an tuavim apirigham.
Ki divazimîn mîn an tuavim avinigham, eghti a gumazir kaba bagh mangan kogham.
- 7 A ifongezir gumazibar ġin ivegh mangi, egh me batoghan kogham.
A me burisi mangiva, egh men apighan kogham.
- Egh a kamaghîn mikimam, 'Ki faragha deraghavira iti, ezi datirighîn puvati.
Kamaghîn amizi, ki ti uamategh uan par faragha ikezim bagh mangam.'
- 8 "A kamaghîn foghan aghua, ki uabi dagheba ko, wainîn dipam ko, olivîn borem ko, silva ko, gol ko, bizir maba sara bar a ganingi.
Ezi puvati, a bizir bar aghuir kaba inigha ghua asem Balin ziam fe.
- 9 Kamaghîn amizi, dagheba asiamin dughiam otoghti, ki dagheba ko wainîn a ganingiziba, ki ua da inigham.

Egh korotiaba ko bizir aghuir a ganingiziba,
ki ua da inigham.

¹⁰ Egh a ifongezir gumazibar damazimin,
ki an korotiaba suegham.

Eghti gumazitam nan dafarimin uam a
inighan kogham.

¹¹ Dughiar ekiar a bar akongeziba, ki bar da
agivagham.

Dughiar ekiar kaba kamakin.

Kar, dughiar ekiar zurara azeniba bar dar otiviba,
ko, iakinir igiaba,

ko, Sabatin dughiaaba, ko, Godin ziam fer
dughiar igharaziba sara.

¹² Ki an wainin ikariziba ko fighin temeaba ki bar
dagh asighasigham.

A ghaze, a gifongezir gumaziba temer kaba
isa an ivezimin min a ganingi.

Eghti asizir atiaba izi wainin azeniba ko fighin
temebagh asighasigham.

Eghti wain ko fighin azenir kaba ruarir
kinibar otivigham.

¹³ A dughiar ruarimin na ginamada,
egha ghua migharir mughuriar aghuim zuir
ofaba isa asem Bal bagha ofabagh ami.

Egha kurkazir aghuaribagh amua gu-
mazir a ifongezibar gin arui.

Kamaghin amizi, ki ivezir kuram a danigham.

Ki Ikiavira Itir God, ki kamaghin migei.”

*Ikiavira Itir God uan gumamaziba bar me gi-
fonge*

¹⁴ Egha Ikiavira Itir God uam akar isin zuimin
kamaghin migei:

“Ki akar aghuimîn amizir kam mikimiva,
 egh uam a gekuigh gumazamiziba puvatizir
 danganimîn mangigham.

Egh an asughasugh anepezeperiva, kamaghîn a
 mikimam,
 ‘Ki bar ni gifonge.’

¹⁵ Egh ki wainîn azeniba isi ua a daningam.

Egh danganir zarir kam me kamaghîn a
 dibori, ‘Osimtizibar Danganir Zarim,’ ki a
 giragham,

eghti a bizir aghuir gin izamiba bagh
 mizuamamin danganimîn otogham.

Eghti nan amuim danganir kamîn aven iki nan
 akamîn gin mangam,

mati a fomira igiamra itir dughiamîn, Isip
 ategha izava amizi mokin.”

¹⁶ Egha Ikiavira Itir God kamaghîn Israelia
 migei:

“Ia dughiar kamîn, nan amuimîn mîn iki kam-
 aghîn na dipon suam, ‘Ni nan pam.’

Egh ia ua kamaghîn na ginighnighan kogh
 suam,

‘Ni aser kam Bal, ni nan Ekiam.’ Puvati.

¹⁷ Ki ia ateghti,

ia amizir kamîn mîn uam asem Balin ziam
 diponan kogham.

Bar puvatigham.

¹⁸ “Dughiar kamîn, ki asizir atiaba ko, kuruziba
 ko, kuaraziba koma akar dikirizir gavgavim
 damigham.

Eghti da nan gumazamizibagh asighasighan
 kogham.
 Egh midorozim gamir biziba, mati barir piba ko,
 afuziba, ki bar ada apirarigham.
 Eghti nan gumazamiziba navir amirizimin iki
 nguazir kamin ikiam,
 egh uam atiatingan kogham.

19 “Israel, ki ni damighti ni nan amuimin min
 otogham,
 egh ni kamaghira iki mamaghira ikiam.
 Ki arazir aghuim ko guizin arazimin ni damuam,
 egh ni ateghan kogham.
 Egh ni gifuegh mamaghira ikiam,
 egh nin apangkuvira ikiam.

20 Ki uan akar dikirizimin gintigham,
 eghti ni nan amuimin min iki mamaghira
 ikiam.
 Egh ni fogh suam,
 kirara, ki nin Ikiavira Itir God.

21-22 Ki Ikiavira Itir God,
 ki dughiar kamin uan gumazamiziba
 Israelian azangsziba baragham.
 Egh amozim amadaghti, a nguazim gizam.
 Eghti men azenibar dagheba ko, wainba ko,
 olivin temer me boreme isiba,
 biva avirasemegham, mati Jesrilin azenir
 aghuim.*

* **2:21-22:** Vezin kamin, Godin akam inigha izir gumazim Israelia nigei, egha a ziam, “Jesril,” Israelia garisi. God bizir kurar a Israelia gamizim giragha, ua deragha me gami. Kamaghin amizi, ves 21-23in aven, God Hosean borir 3plan ziabagh ira. Ni uaghan Hosea 1:11in gan.

23 Egh ki uan gumazamiziba nguazir kamın me arighti,
 me aghung azenir aghuir ki ingarizimın mın ikiam.
 Ki faragha kamaghın uan gumazamizibav gia ghaze,
 ‘Ki Ia Gifongezir Puvati.’
 Egh gin ki bar me gifuegham.
 Ki faragha kamaghın me migei,
 ‘Ia Nan Gumazamiziba Puvati.’
 Egh gin ki kamaghın me mikim suam,
 ‘Ia nan gumazamizibara.’
 Eghti me kamaghın nan akam ikaragham,
 ‘Ni en God.’”

3

Hosea ko an amuir kuram

¹ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghın na migei, “Ni ua mangi uan amuim gifongegh. Ni faragha uan amuim gifonge, ezi a ghua poroghamiba uari bakeir arazim gami. Ni bar a gifongegh, mati ki uan gumazamiziba Israelia bar me gifonge. Guizbangira, me na ategha aseba bagha ghue, egha wainın ovizir me apuziziba isa asebar ofa gami. Me kamaghın amizi, ki Ikiavira Itir God me gifueghavira iti.”

² Kamaghın amizi, ki dikavigha ghua 150 kina ko, 6plan balin beghiaba uan amuim uam a givese.

³ Egha ki kamaghın a migei, “Guizbangira, ni nan amuimra, ezi datirighın ki ni ko dakuighan

kogham. Ni faragh dughiar ruarimın pura ikegh, dughiar kamın, ni tuavimın amizimın mın ikian marki. Ki ni baghvıra mizuamam.”

⁴ Kamaghıra, Israelia dughiar ruarimın tong pura ikegham. Egh me atriviba ko gumazir dapaniba puvatigham. Me aseba bagh ofabar amuan kogham. Egh dagıar guariba, ko nedazir me dar gara bizir gın otivamibagh fofoziba, ko marvir guaba, me bar da ategham.

⁵ Dughiar kam gıvaghti, Israelia uamategh Ikiavıra Itir God, men God bagh izı, akongıva atiatingvıra an ziamra fam. Egh me Atrivim Devitın ovavir borir mamın gın mangam. Egh me Ikiavıra Itir Godın akamın apengan ikiti, gın izamin dughiamın a bizir aghuariba me danıngam.

Hosea Godın anıngagharımın gun Israelia mıgei

4

(Sapta 4--13)

Ikiavıra Itir God mıgırıgıam isa Israelia gasi

¹ Kantrin kamın itir gumazamiziba, Ikiavıra Itir God mati kotın aven kamaghın mıgırıgıam me gasi:

“O Israelia, ia Ikiavıra Itir Godın akam baragh!
A kamaghın ia mıgei,
‘Kantrin kamın gumazamiziba guızın arazıbar gın
zuir puvati.

Egha gumazamizir igharazibagh ifongezir puvati.

Me kamaghin nighnizir puvati, ki men God.

² Me akar kurabar gumazamizibav gei.

Me uarigh ifarava,
gumazamizibav sozi me ariaghiri,
egha igharazibar biziba okiava,
egha poroghamiba uari bakeir arazim gami.

Me arazir kurar avirim saram ami,
egha gumazamizibav suagharigha ghuavira iti.

Ezi arazir kam bar ekevegha ghuavira iti.

³ Kamaghin amizi, nguazir kam osimtizim ikia misigham.

Ezi nguazimin itir gumazamiziba, ko an itir biziba bar,
kar asiziba ko, kuaraziba, ko, osiriba, da bar arimighiregham.’”

Ikiavira Itir God akam ofa gamir gumazibagh asi

⁴ Egha Ikiavira Itir God mati kotin aven ua kamaghin migei:

“Gumazitam akam gumazamizibagh asan kogham. Markiam.

Ia ofa gamir gumaziba, arazir kurar kamın mingarim a ian iti.

Ezi gumazamiziba migirigiam ian iti.

⁵ Ia zurara ingangarim gamua, deraghavira ingarir puvatigha asaghporavira iti.

Ezi Godin akam inigha izir gumaziba uaghan kamaghiram ami.

Kamaghin amizi, ki Israel gasighasigham,
a mati ian amebam.

⁶ Nan gumazamiziba nan akamin gin zuir puvati.
Kamaghin amizi, me ikuvigham.

Ia ofa gamir gumaziba uaghan, nan gin zuir puvati,
egha nan fofozim batuegha gifa.

Kamaghin amizi, ki ia batuegham.

Egh ian otariba ateghti,

me nan ofa gamir gumazibar ikian kogham.

⁷ “Ia ofa gamir gumaziba bar aviraseme,
egha kamaghin ia arazir kurar avirim gami.

Ia datirighin ziar ekiaba iti.

Eghti ki ia abiraghti, ia bar aghumsigham.

⁸ Nan gumazamizibar arazir kuraba mati ian daghem.

Kamaghin amizi, me arazir kurabar amuvira ikiasa ia bar ifonge.

⁹ Ki pazi gumazamizibar amighti, me ikuvigham.

Eghti ia ofa gamir gumaziba, men mirara ikuvigham.

Ki ian arazir kurar ia amiziba ikarvagh pazi ia damuam.

¹⁰ Ia akirim ragha Ikiavira Itir God gasaragha pura asebar gin zui.

Kamaghin amizi, ia dagher aghuibar amiva, egh izivaghan kogham.

Ia borir aviriba inisi, asebar ziaba fiva,

poroghamiba uari bakeir arazim damuva,

egh ia boriba puvatigh kamaghira ikiam.”

4:6: Aisaia 5:13 **4:7:** 1 Samuel 2:30; Hosea 13:6; Malakai 2:9; Filipai 3:19

Ikiavira Itir God gumazamizir asebar ziaba febar aningaghe

¹¹ Egha Ikiavira Itir God kamaghin miġei:

“Wainin dipaba apir arazim ko, tuavir amiziba ko,
akuir araziba,
nan gumazamizibar nighnizibagh amizi,
me onganigha, deraghavira nighnizir pu-
vati.

¹² Egha me akar mogomeba azenim darighasa,
pura ter otevirabar ingarizir marvir guabar
azangsis.

Me ghaze, ter otevir kaba,
bizir me foghasa ifongezibar gun me
mikimam.

Me na ategha gifa, egha asebar ġin zui,
mati amizir mam tintinimin gumaziba koma
akui.

¹³ Me miġhsibar orazibar ghuavanaga ofabagh
ami.
Pin itir temer kabar apengan dughuazir
orangtizim iti.

Kamaghin amizi, me temer ekiabar apengan ikia
ofan miġharir mughuriar aghuim zuibagh
ami.

Kamaghin amizi, ian guiviba tuavimin amiz-
ibar min tintinimin gumaziba koma akui.

Ezi ian otaribar amuiba poroghamiba
uari bakeir arazim gami.

¹⁴ “Ia uari uaghan asebar ziaba fer dipenibar itir,
tuavimin amizibar ġin arui.

Egha ia me ko ikiava me ko asebar ofa gami.

Ezi kamaghin ki ian guiviba ko, ian otaribar
 amuibar arazir kuraba ikaraghan kogham.
 Egha ki bighavira kamaghin ia migei,
 'Ia gumazamizir nighnizir aghuariba pu-
 vatiziba, ia ikuvigham.'

15 "Ia Israelian gumazamiziba mati amizim tin-
 tinimin gumaziba koma akui, egha ia na
 ategha gifa.

Ia deraghvira ganigh, ia Judan gumazamiz-
 ibar amamangatighti,
 me ian min arazir kamra damigh uaghan
 osimtizim ikiam.

Ia Gilgal ko, Betelin mangi ofabar amuan marki.

Ia aningin mangiti, aning uaghan nguibar ku-
 ramningin min otogham.

Egh ia nguibar kamningin iki, ki Ikiavira Itir Godin
 Zurara Itimin akakagh
 nan ziamin akar dikirizibar amuan marki.

16 Israelian dapaniba bar gavgafi, mati
 bulmakaun amebar igiar akaba batoziba.
 Me ghaze, Ikiavira Itir God me geghuvam,
 mati sipsipbagh eghuvir gumazim uan
 sipsipin nguzibagh eghufi.

Ki garima, me puv akaba batosi,
 eghti ki manmaghin me geghuvam?
 Ti puvatigham!

17 Efraimia bar uari isa asebagh anigha dar gin zui.
 Marki, ia me ateghti me mar uan ifongiabar
 gin mangi.

18 Men gumazir aruaba aghumsizir arazim bar a
 gifonge.

Kamaghin amizi, me wainin aviriba apava
ongani,
egha gin me poroghamiba uari bakeir
arazim tintinimin a gami.*

¹⁹ Ia oragh! Ki aminir gavgavim bizibagh ivai da
zui moghin,
ki me inigh mangiti me ikuvigham.
Eghti me ofan asebagh amizibagh nighnigh,
bar aghumsigham.”

5

¹⁻² “O ofa gamir gumaziba, ia akar kam baragh.
Ia Israelia, deravira kuaribar arigh nan akam
baragh.
Ia atrivimin adarasi, ia oragh.
Ia kotin aven tughti, ki deravira ian osimtiziba
tuisigham.
Ki fo, ia ofa gamir gumaziba azuazimin min gu-
mazamizibagh ifarava me gekua,
Mispan nguibam ko Taborin Mighsiamin ase-
bar ziaba fe.
Kamaghin amizi, ia gumazamizir aviribar
nighnizibar suirazi,
me okam nighnisi.
Ia mati asizir atiabar suizir mozibar min iti.
Kamaghin amizi, ki ivezir kuram isi bar ia
daningam.
³ Ia Efraimia ko Israelia, ki ian arazibagh fo.
Ia manmaghin nan modogham?
Ia nan gin zuir puvati, egha ia bar nan damazimin
mize,

* **4:18:** Hibrun akam deragha vezin kamın mınгарim abıghizir puvati.

mati amizir tintinimîn gumaziba koma akuim.”

Israelia ua Ikiavira Itir God bativan kogham

⁴ Israelia uan God ategha asebar ziaba fema,
men arazir kam tuavir amizimîn arazibar
mîn iti.

Arazir kam me gativagha, pamten men nighniziba
ikiagharisi,
eghti me uamategh uan God bagh izeghan
kogham.

⁵ Israelian arazir uari fem, a me isa kot gati.
Israelia ko Efraimian arazir kuramra me
gamima me asaghporaghire.

Ezi Judaba uaghan me ko ire.

⁶ Ikiavira Itir God me ategha gifa.
Kamaghîn amizi, me sipsipba ko bulmakauba
inigha a bagha iza, an ofa damuasava ami.
Mevzika, me uam a batoghan kogham.

⁷ Bar guizbangira, me Ikiavira Itir God ategha gifa,
mati amizim uan pam ataki, egha tintinimîn
gumaziba koma akua men boriba bate.

Ezi men boriba kamaghîn fozir puvati, Godra
guizin men afeziam.

Kiran oveghangîn iakinir igiamîn dughiamîn,
apaniba izi,
me gasighasigh men nguazim saram
asighasigham.

Judaba ko Israelia uariv sosi

⁸ Ia Gibeian gumaziba, ko Raman gumaziba, ko
Betelin gumaziba ko Benjaminîn anabamîn
gumaziba,

ia bar sighbagh ivi.

Ia pamten dimiva ivemar mangi
midorozim damu.

⁹ Dughiar kamra ia Efraimia bar ikuvigham.

Ki ia migei, guizbangira, bizir kam ki
mikemezi moghin,
a Israelin anababar tongin otogham.

¹⁰ Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Ia oragh. Judan gumazir dapaniba,
mati gumaziba gumazir igharazimin nguazir
otevim okimasa nguazir mitaghniabagh
sivaghsivasi.

Ki men arazir kurar kam bangin men
aningaghegh me gasighasigham,
mati aperiau otogha bizibagh asighasisi.

¹¹ Efraimia uan atrivimin akar gavgavimin gin
ghua marvir guar kinibar ziaba fe.
Kamaghin amizi, ki kotin aven me tuisigh
ivezir kuram me daningiva me dikabinam.

¹² Kamaghira, ki Efraimia ko Judaba virara me
gasighasigham,
mati apizir bizibagh asighasizim.

¹³ “Efraimia uarir gara fo, me puv arei.

Ezi Judaba uari uan duar ekiabar gari.

Egha me dikavigha kantri Asirian ghua uarir
akurvaghasa atrivir ekiam gakaghora an
azangsisi.

Ezi Asirian atrivim men arimariabagh
amima, me ghuamazir puvati.

A men duabagh amima, da ua aguir puvati.

14 Ki datirighin bar gavgavigh laionin gavgavimin min otogh

Efraimia ko Judabav sogham.

Ki uabi tintinimin me abighirarigh me kurvagh mangiti,
gumazitam men akuraghan kogham.

15 “Ki uan gumazamiziba ategh uamategh uan nguibamin mangam.

Eghti me uarira iki uan arazir kurabar ivezir kuram ini mangiti, mizazir kam givaghamin dughiam otogham.

Me uan arazir kurabar ikarvazim bagh ivezir kuram ko mizazim iniam,
egh gin me uamategh na bagh izi na buriam.

Me pazi uari baregh,
egh gin me ua na baghvira izam.”

6

Gumazamiziba guizin navim girazir puvatigha ghaze, me ti ua Ikiavira Itir God bagh mangam

¹ Ezi gumazamiziba kamaghin migei:

“Aria, e uamategh Ikiavira Itir God bagh mangam.
An e abiagharigha gifa, egh a ti e damuti, e ua deraviram otogham.

An e misoghezi duaba e batifi,
egh a duar kaba ua da ikegham.

5:15: Onger Akaba 50:15; Aisaia 64:7-9; Jeremaia 2:27; 3:13-14
6:1: Godin Araziba 32:39; 1 Samuel 2:6; Jeremaia 30:17

2 Dughiar pumuning o pumuning ko mikezim
 mangi givaghti,
 an e damuti e ghuamaghegham.
 A ti uam e feghti,
 e an damazim in deravira ikiam.
 3 E Ikiavira Itir God gifoghsi, bar puvira ingaram.
 E fo, mizarazibar, aruem zuraram anadi.
 E fo, aruem garir dughiaba givaghti, amozir
 dughiabar, amoziba nguazim giri.
 Kamaghira, e fo, Ikiavira Itir God iziva de-
 ravira e damuam.”

*Ikiavira Itir God gumazamizibar migirigiaba
 ikarvasi*

4 Ezi Ikiavira Itir God men akam ikaragha ghaze:
 “Ia Israelia ko Judaba, ki manmaghin ia damuam?
 Ia na gifongezir arazim, a zuamira gifa.
 Mati mizarazim in ghuariam a zuamirama asigha
 ghuavanabogha puvati.
 Egha uaghan mati ghuariar dipam dadabagh
 irezi,
 aruem anadi da zuamira misigha gifa.
 5 Kamaghin amizi, ki uan akam akunasa, akam
 inigha izir gumaziba amangi.
 Eghti me akam ia mikinti, akar kaba ian arazir
 kuraba tuisigh
 osimtizir ekiam ia daningam.
 Bizir ia damuasa ki ifongezim, ia a baregha a
 gifogha gifa.
 Bizir kam, azenimra ikia kamaghin iti:
 6 Guizbangira, Ki apangkuvir arazim gifonge,

6:3: 2 Samuel 23:4; Onger Akaba 72:6 6:6: 1 Samuel 15:22;
 Jeremaia 22:16; Maika 6:8; Matyu 9:13; 12:7; Jon 17:3

ki ofan kinibagh ifongezir puvati.
Ia zurara ofan bar isia mighiribagh ami, ezi ki dar
aghua.

Ki bizir kam bagha bar ifonge, a kamakin,
ia deraghvira na gifogh nan akamin gin
mangi.

7 “Gumamazir kaba, bar faraghavira otozir gu-
mazin Adamın mın ikia,
Akar Dikirizir Gavgavir ki me ko amizim
abiki.*

Me zuamira akirim ragha na gasara.

8 Arazir kurabagh amir gumamaziziba ko gumaz-
ibav sozi me ariaghirir gumamaziziba,
me Gileatin nguibar ekiam gizifa.

9 Ofa gamir gumazibar okoruaba mati okimakiar
gumaziba tuavir miriabar uari akuva,
moga gumazibagh asighasigha, men biziba
okei.

Egha tuavir Sekemin nguibar ekiamın zuimin,
me gumamazir Godın ziam fasa zuibav sozi,
me ariaghiri.

Me gumazir bar kuraba.

10 Ki arazir bar kurar mamın garima, a Israelin
otifi.

Nan gumamaziziba asebar ziaba fava egha
nan damazimin bar mize.

Efraimian arazir kam mati, gumazir ghua tu-
avir amiziba ko akuim.

11 “O Judaba, ia uakan, ki ia amizir araziba bagh
ian aningaghamin dughiam ginabagha gifa,

* 6:7: Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir
puvati.

eghti ia ivezir kuram iniam, mati gumazim
 uan azenimın dagheba asi.
 Egh gin, ki uan gumamazibar amuti,
 me ua deraghvıra ikiam.”

7

¹ “Ki Israelia damuti me ua deraghasa ifonge. Ezi
 puvati.

Ki Efraimian arazir kurabar garima, da
 azenara otifi.

Ki Samarian nguibar ekiamın gumamazibar
 bizir kurar me amibar gari.

Me uari uarigh ifara dipeniba akara biziba
 okei.

Ezi men okoruar kurar maba
 nguibar ekiamın tuavibar gumamazibar
 biziba pura da isi.

² Ki men arazir kuraba gin amadaghan kogham.
 Puvatigham.

Ezi me bizir kam ginighnızir puvati.

Men arazir kuram me avara,
 ezi ki zurara men arazir kurar kamra gari.”

Me arazir kuram damuasa akam akiri

³ Egha Ikiavıra Itir God kamaghın miği:

“Gumamazir maba tintinimın arazir kurabar
 amuasa akam akiri,

egha atrivim ko an gumazir dapaniba
 apezepera me gifari.

⁴ Me bar poroghamiba tintinibar uari bakia uari
 koma akuir gumamaziba.

Men navir averiaba arazir kam bagha isi,
mati bret tuamin danganimîn mîn iti.

Bretba tuer gumazim avim atizî a isi, egh
aneteghti a ikîti bret buigham.

Bret buigh givaghti, an avim giveraghti a
dafogh isi bar ekevegham.

Men arazim a kamaghîn zui.

⁵ Atrivim isar ekiam gamir dughiamîn, a uan gu-
mazir dapaniba ko,
me wainîn dipar bar aviriba ame.

Egha me bar onganigha arazir onganibagh amua,
dibovir gumaziba ko arazir kuram
damuamin akam misosi.

⁶ Men nighnizir me bizir kuram damuasa amim,
mati bret tuer danganimîn mîn fei.

Ezi dimagarimîn gumazir danganir kamîn bretba
tuem, an akui,
egha me mati avivkiabar mîn isi, ezi
migharimram otifi.

Egha mizarazimîn da bar puvira isi.*

⁷ “Me bret tuamin danganimîn mîn puvira
aningaghegha,
gumazir dapaniba ko atriviba vaghvagha me
misoghezî me ariaghire.

Men arazir kurar kam men kantrin aven itima,
ezi gumazitam nan dia na ko migeir puvati.”

* **7:6:** Akar kam, gumazir maba amizir bizibagh eghari. Ezi e
datirighîn fozir puvati, bizir manamra dughiar kamîn oto. Vezin
kamîn aven, “gumazir danganir kamîn bretba tuem,” a gumazir
kabar gumazir dapanimîn akar isin zuim gami. **7:7:** Onger
Akaba 14:4; Aisaia 9:13; Hosea 7:16; Sefanaia 1:6

*Israelia ghaze, kantrin igharaziba men akur-
vaghm*

⁸ Egha Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Efraimia Kantrin Igharazibar Gumamaziziba ko
porogha men arazibar gin zui,
mati amizim bretin ingarasa plaua ko olivin
borem isa da verevere.

Kamaghin amizi, men araziba derazir puvati,
mati bret deragha isizir puvati.

⁹ Israelia kantrin igharaziba ko pozir arazir kam,
a men gavgavim abiragha gifa,
ezi me bizir kam gifozir puvati.

Me mati gumazir ghurir apanim, ua gavgaviba
puvati,
egha me uaghan bizir kam gifozir puvati.

¹⁰ Israelian arazir akaba batozim me isa kot gati.

Ezi me navim girazir puvati,
egha Ikiavira Itir God, men God, me uam
a bagha izir puvati.

Bizir kurar aviriba me batozi,
me God baghavira ikian aghua.

¹¹ Efraimia, mati kuarazir onganir mam, egha
tintinimin uari akuri.

Faragha me akurvazim bagha Isipin azara,
egha gin me akurvazim bagha uaghan
ivemara Asiriaba bagha ghue.

¹² Egh dughiar me mighi mangamimin,
ki uan iver ekiam pin aneguragh men
suigham.

Me arazir kuram damusi uari akuvti,
ki zuamira ivezir kuram me daningam.

- 13 “Mevzika! Me bar ikuvigham.
 Me na ategha gifa, egha nan akam batosi.
 Kamaghin amizi, ki me gasighasigham.
 Ki faragha men akurvaghasava amima,
 me nan moga na gifari.
- 14 Me ifara na ko migei, egha gumazir na gifozir
 puvatizibar min
 uan misiabar irav ikia puv arai.
 Me dagheba ko wainin dipaba iniasa uan asebar
 deir dughiabar,
 me tintinimin uan mikarzibar ghoru,
 mati na gifozir puvatizir gumazamiziba.
 Me akirim na gasa puvira nan akaba batosi.†
- 15 Guizbangira, kirara men akurazi, me ekevegha
 gavgafi.
 Egha me arazir kuramin na damuasa akam
 akiri.
- 16 Osimtizibar dughiabar, me uarir akurvaghasa
 na bagh izir pu.
 Puvati, me aser gavgaviba puvatiziba
 baghavira zui.
 Me paza zuir tuavir kam, a mati barir pir kuram.
 Men gumazir dapaniba uari fa ghaze,
 me gavgavim ikia uari uan apaniba
 midorozimin me abinigham.
 Ezi puvati. Me midorozimin aven
 arimighiregham,
 eghti Isipia puvira men ingaravakam.”

8

Israelia asebar ziaba fema, God me isa kot gati

† 7:14: Hibrun akam, deragha akar kamın mingarim abighizir puvati.

¹ Egha Ikiavira Itir God kamaghin miği:

“Ia midorozim damusi sigham givi.

Apaniba atamra izi nan Dipenim
misoghasava ami,

mati kuarazir isam asizim iniya zuamira
mighegha nguazimin izaghiri.

Guizbangira, nan gumazamiziba Akar Dikirizir
Gavgavir ki me ko amizim abiki,
egha nan akam batoke.

² Israelia nan dia ghaze,

‘Ni en God, e ni gifo!’

³ Ezi puvati, me arazir aghuim ataki.

Kamaghin amizi, apaniba men agintigham.

⁴ “Nan gumazamiziba gumazir dapaniba
amisevima,
ki men amamangarizir puvati.

Me uan silva ko golba isa uari bagha marvir
guabar ingari.

Kamaghin amizi, ki gumazamizir kabagh
asighasigham.

⁵ O Samariaba, ki ian golin bulmakaun marvir
guar kam bar an aghua.

Kamaghin, ki bar ian aningaghe.

Ki kamaghin ifonge, me uan arazir kurar kam
zuamiram anetakigh.

Ezi ti puvatigham.

⁶ Israelian ingangarir gumazir mam marvir guar
kam in ingari.

Bizir kam, a God puvati, a pura nedazir kinim.

Bar guizbangira, ki bulmakaun kam
abighirarighi,

a pura mînezir kînimîn otogham.

⁷ Men arazir kuram, mati pura aminir muziarim,
eghti arazir kurar kamra, gumazamizibagh
asighasigham,
mati aminir ekiam iza gumazamizibagh
asighasisi.

Egha mati witin azenir dagheba misevir pu-
vatizim,
ezi bretbar ingaramin witba puvati.
Eghti witin kurar kam dagher bar muziariba
miseveghti,
kantrin igharazimîn gumazamizibara izi dar
amam.

⁸ Israelia ua derazir puvati.
Me kantrin igharazibar mîraram oto.
Datirighin me mati nguazir mînem biki,
egh me ua nan ingangarim damuan kogham.

⁹ Me donkin atiabar mîn puvira akaba batosi,
egha uan ifongiabar gin zui.
Egha uarir akurvaghasa Asiriaba bagha ghua
men azangsisî.
Egha me uarir akurvaghasa kantrin igharaz-
ibar atrivibagh iveza me apezeperi.

¹⁰ Ezi datirighin ki bar me akuvagh
pazi me damuam.
Dughiar ovezimîn, Asirian atrivim bar me
abinigh,
egh osimtizir ekiar bar kuram me darigham.
Eghti gin me avirasemeghan kogham.

¹¹ “Efraimia arazir kuraba gin amadir ofa
damuasa,

- ofa gamir dakoziŕ avıribar ingari.
 Ezi ofan kaba derazir puvati.
 Kamaghın amizi, me arazir kurar avırım
 gamuavıra iti.
- ¹² Ki men sure damuasa uan arazir avırıba osiri.
 Ezi me arazir kabar garıma, da mati ikızir
 ıgharazıbar arazir ıgharagha garıba.
 Egha me dar gın zuir puvati.
- ¹³ Me ofan avırıbagh amua ofa gamir asızıbar
 tuzıba api.
 Ezi ki İkiavıra İtir God, ki ofan kabagh
 ifongezir puvati.
 Kamaghın amizi, ki datırıghın men arazir
 kurabagh inırıgh,
 ivezir kuram isi me danıngam.
 Ki me amadaghti, me mangı
 ua İsipın kantrin otogh kalabuzıabar mın
 ikiam.
- ¹⁴ “İsraelia ghaze, atrıvıba ti men akurvaghamın
 gavgavıba itıma,
 me atrıvıbar dıpenıbar ingari.
 Bar guızbangıra, ki God, ki gumazamızıbar ingari.
 Ezi me bizir kam gın amada.
 Judaba uaghan osımtızir kamra iti,
 me dıvazir gavgavıba itir nguıbar ekiabar in-
 gari.
 Egha ghaze, me deravıra ikiam.
 Ezi puvati, ki avım amadaghti,
 a izi nguıbar ekiar kaba ko atrıvıbar
 dıpenıbar isıgham.”

9

God ivezir kuram Israelia daningam

- ¹ O Israelia, ia God gıfızir puvatızir gumazamiz-ibar mın ikia,
 isar ekiaba ko nan ziam fer dughiabar bar akongezir arazim gami.
 Ia arazir kam atakigh.
 Ia akırım ragha uan God gasaragha gıfa,
 egha an gın zuir puvati.
 Ia danganiba bar, asem Balın ziam fe,
 mati tuavımın amizim tintinımın gumaziba koma akui.
 Egha ghaze, Bal ian azenibagh amima,
 dagher avırıba otifi, mati tuavımın amizımın ivezim.
- ² Ezi kiran oveghangın ia dagheba,
 ko wainın dipaba puvatıgham.
- ³ Egh ia Efraimia, ia uam Ikiavıra Itir Godın nguazımın ikian kogham.
 Eghti ian tarazi uamategh mangi Isipın kalabuziabar mın ikiam.
 Eghti ian tarazi uaghan Asirian kantrin mangi kalabuziabar mın ikiam.
 Ia kantrin kamningın iki dagher God anogoroghezibar amam.
- ⁴ Ia ikızir ıgharazıbar kantrin ikiamın dughiamın, ia asızıba ko wainın dipaba ofan mın Ikiavıra Itir God danıngan kogham.
 Ian dagheba ia damighti, ia Godın damazımın mizegham,
 mati dagher me gumazir kuamın azia, egha apım,
 ezi dagher kam me gamizi, me mize.

Dagher kaba, ia pura naviba izivsi da iniam.

Ia dagher nar katam inigh

Ikiavira Itir Godin Dipenimin mangi an
ofa damighan kogham.

⁵ Eghti Ikiavira Itir Godin ziam famin dughiar
ekiam iziti,

ia manmaghin damuam?

Ia ofa damuamin tuaviba bar
puvatigham.

⁶ Ia oragh! Gin osimtizir ekiam otoghti,
ia tintinibar ari mangegham.

Eghti Isipia izi ia batogh ia inigh mangiti,

ia Isipin kantrin otivigh kalabuziabar min
ikiam.

Egh ia iki mangi arighireghti, me uan nguibar
ekiam Memfisin ian kuabar afegham.

Ia uamategh uan nguibamin izeghan
kogham.

Puvatigham.

Eghti ian silvan dagiaba ko dipeniba ko ian bizir
aghuiba pura ikiti,

ruarim aghung bar da avaragham.

⁷ God pazi ia damuamin dughiam otogha gifa.

Eghti ia uan arazir kurar amizibar ivezir ku-
ram iniam.

Arazir kam otoghamin dughiamin, ia Israelia
fogham,

kar dughiar God ia ikarvaghamim.

Ia kamaghin na migei,

“Akam inigha izir gumazir kam onгани.

Gumazir Godin Duam itir kam, a
nighnizir aghuiba puvati.”

Ia gumazamiziba, ian arazir kuram bar ekefe,
kamaghin amizi, ia bar na gifongezir puvati.

⁸ God uabi Akar Gavgavim uan gumazamizibar
aningasa,

akam inigha izir gumazimin min na amada.

Ezi danganir ki aruiba bar, ia nan suighasava ami,
mati gumazim kuaraziba guasa ivem adui.

Egha Godin Dipenimin uaghan nan
apanim gami.

⁹ Ia arazir kuram gamuavira iti,

mati ian inazir afeziaba fomira Gibeane
nguibar ekiamin amizi mokin.

Kamaghin amizi, God ian arazir kurabagh
nighnigh,

ia ikarvagh izevir kuram ia daningam.*

Israeliian arazir kuraba ko dar izevir kuram

¹⁰ Egha Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Ki faraghavira ian apizir dughiamin, ia bar dera,
mati wainin ikarizim nguazir midiarimin
otogha deraghavira be.

Ezi ian inazir afeziaba, mati temer fikin
ovizir faraghaviram aniba.

Egha gin me Peorin Mighsiamin otivigha,

egha faraghavira asem Balin ziam fava
aghumsizir araziba baghavira iti.

Me bar aser kam gifonge, egha an mirara
bar ikufi.

¹¹ Efraimian gavgavim mangi givagham,

* **9:9:** Ni Gumazir Dapaniba sapta 19 ko 20in gan.

9:10:

Diboboniba 25:1-5

mati kuarazim miġhegha ghu.
Eġhti men amiziba naviba asang
boriba batan kogham.

12 Tarazi boriba batiti,
ki me misueghti, me arimighiregham.
Ki tav ateghti a ikian kogham.
Ki gumamaziba ateghamin dughiamin,
bizir kuraba tintinimin me bativam.
Mevzika!”

13 Egha Hosea kamaghin miġei:

“O Ikiavira Itir God, Efraimia faragha, mati Tairin
nguibar ekiamin min bar deravira iti.
Ezi ki garima, apaniba izava Tair gasighasiki.
Eġhti arazir kam uaghan Efraimian otivam.
Apaniba izi men boribav soghti me
arimighiram.

14 O Ikiavira Itir God, ni ti ivezir manam me
daningam?
Ni men amizibar amuti me naviba asangan
kogham.
Ni amizir borir iririviba itiba men oter eboribar
amighti da misingigh,
eghti me oteba boribar aningan kogham.”

15 Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin miġei:

“Efraimia fomira Gilgalin ikia egha faraghavira
arazir kurar kabagh ami.
Ezi dughiar kamra, ki uaghan men aningagha
men atari.
Gumamaziba arazir kurar avirim gamima,

men gumazir dapaniba uaghan nan akaba batosi.
 Kamaghin amizi, ki uan dipenimin me batuegham.
 Egh ua me gifueghan kogham.
 16 Efraimia boriba batan kogham,
 mati temem an biba misigha gifa, egh ua ban kogham.
 Eghti tarazi boriba batiti, ki borir me bar ifongezir kabav soghti,
 me arimighiregham.”

Hosea ghaze, God pazavira Efraimia damuam

17 Gumazamizir kaba nan Godin akaba batogha an akamin gin zuir puvati.
 Kamaghin amizi, an akirim ragh uan gumazamizibagh asaragham.
 Eghti me kantrin igharazibar tongin pura guighav itir gumazamizibar min ikiam.

10

1 Israelia bizir avirim ikia, mati wainin ikarizir aghuim puvira be.
 Men bizir aghuiba bar avirasemegha iti.
 Kamaghin amizi, me asem bagha ofa gamir dakoziba ko dagiar guarir akinir aviribar ingara, egha bar deravira dagiar guarir akinir kabar kurti.
 2 Me ifarir gumazamiziba.
 Kamaghin amizi, me uan osimtizibar ivezir kuram iniam.
 Ikiavira Itir God men ofa gamir dakoziba, ko dagiar guarir akiniba apirarigham.

³ Kîran oveghangîn, Israelia kamaghîn mikimam,
 “E Ikiavîra Itir Godîn akamîn gîn zuir puvati,
 kamaghîn amizi, Ikiavîra Itir God en atrivim
 batoke.

Egh e atrivim ikiti,
 a manmaghîn en akurvagham?
 Ti puvatigham.

⁴ Atriviba en akurvaghasa pura migirigiar
 kînibagh ami.
 Me puram akar gavgaviba akîra,
 egha kantrin igharazibar atriviba ko pu-
 ram akabav sosi.”

Israelia arazir aghuim ategha, arazir kuram
 gamuavîra iti.
 Ezi arazir kurar kam, mati imezim itir ogher
 kurar gumazamizibagh asîghasîzim.

⁵ Golîn bulmakaun nedazir Betelîn itir kam,
 Samarîan nguibar ekiamîn itir gumazamiz-
 iba, me a bagh akongîva arangam.
 Guizbangîra, apaniba an kurkaziba adegham.
 Kamaghîn amizi, ofa gamir gumaziba ko an
 gumazamiziba bar,
 me an apangkuv egh aziam.

⁶ Eghtî Asiriaba golîn bulmakaun nedazir kam
 inîgh mangî,
 mati me takis gavman ganîdi moghîn, me uan
 atrirvir ekiam danîngam.

Israelia fofozir gumazibar akabar gîn zui,
 ezi fofozir gumazibar akaba dagheba puvati.
 Kamaghîn amizi, apaniba Israelia abîraghti,
 me bar aghumsigham.

7 Israelian atrivim, apaniba a inigh mangigham,
 mati dazir suzim, aperm a inigha ghu.
 8 Asebar ziaba fer danganiba, da mighsiabar pin
 iti,
 ezi Israelia kagh men ziaba fa arazir
 kurabagh ami.
 Eghti God danganir kabagh asighasigham,
 eghti ogheba ko benir dikoniba aghung ofa
 gamir danganir kaba avegham.
 Eghti gumazamiziba apanibar mongsi,
 kamaghin mighsiabav kimam,
 “Ia e gisin iriva e mongegh.”

Ikiavira Itir God ghaze, Israel ikuvigham

9 Ezi Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Fomira Israelia Gibeian nguibar ekiamin ikia
 arazir kuramin na gami,
 egha arazir kurar kam ataghizir puvati.
 Kamaghin amizi, apaniba izi gumazamizir kurar
 kabav sogh,
 egh mangi Gibeian tugham.*
 10 Kamaghira, ki gumazamizir arazir kurabagh
 amir kabav soghasa akam misuegha gifa.
 Egh ki pazavira me damigham.
 Me arazir kurar avirim gami.
 Kamaghin amizi, ki kantrin igharazibar amuti,
 me izi uari akuvagh me misogham,
 egh me inigh ingangarir gumazamizir
 kinibar min me ikirarigh me inigh
 mangam.

10:8: Luk 23:30; Akar Mogomem 6:16
 Dapaniba sapta 19 ko 20in gan.

* **10:9:** Ni Gumazir

11 “Fomira Efraim mati bulmakaun amebar igiar mam,
 a rais dikabinasa deravira sure gami,
 eghti gumazamiziba raizin daghem iniam.

Egha a ingangarir kam bar a gifonge.
 Ingangarim faragha bar an dera, ezi datirighin ki a damighti,
 an ingangarim bar osemegham.

Datirighin ki Israel ko Juda damighti, aning bulmakaun min,
 gumazim temem an firim gikeghti,
 a nguazim abizir bizim gekuam.

A ingangarir dafam damuva, bizir kam gekuti,
 temem an firim aghoram.

12 Ki kamaghin Israelia ko Judabav gei,
 ‘Ia arazir kurar kam ategh, arazir aghuibar amu,
 egh guizbangira nan ziam fi,
 mati gumazim azenir igiamin nguazim abigha dagheba oparima,
 da deraviram aghua dagher aviriba bati.

Datirighin ia ua Ikiavira Itir God bagh izi.
 Ia ua na bagh iziti, ki bar deravira ia damuam.’

13 Ezi ia kamaghin amir pu.
 Puvati, ia mati gumazim azenimin ingari,
 ezi ian azenibar, ia arazir kuram ko ifavarir arazim opari.

Kamaghin amizi, ian azeniba, dagher kuraba dar aghui,
 ezi ia da api.

“Ia ti ghaze, ian midorozir gumazir avirim ian akuragham.

Ia ghaze, ia deravira ikiamin tuavim gifogha gifa.

Ezi puvati.

¹⁴ Kamaghin amizi, ian apaniba izi ia misogham, egh ian nguibar ekiar divazir gavgaviba itibagh asighasigham.

Osimtizir kam, mati Atrivim Salman fomiram amizir arazim, a Betarbelin nguibar ekiam ko misogha bar a gasighasiki.

An adarazi men boriba ko amiziba isa nguazimin me apizima, me tintinibar ariaghiri.

¹⁵ Ia Betelia, ia arazir kurar avirim gami, kamaghin amizi, bizir kurar kamaghira gari-tam ia bativam.

Aruem anangti, me Israelian atrivim misueghti, an aremegham.”

11

Gumazamiziba Godin akaba batosi, ezi a me gifueghavira iti

¹ Egha Ikiavira Itir God ua kamaghin migei:

“Israel borir aghirimin min itima, ki bar a gifonge.

Ezi nan borir kam Isipin kantrin itima,

ki an diazima an azenan ize.

² Ezi dughiar aviribar gin, nan akam inigha izir gumaziba nan gin mangasa Israelian gumazamizir kabar dei.

Ezi akam inigha izir gumaziba men deima,
me dughiabar zurara akiribagh igha me
gasi.

Nan gumazamiziba asem Bal bagha ofabagh ami.
Me mughuriar aghuim zuir ofaba marvir
guaba bagha dagh ami.

³ Ki uabi, ki Efraimia geghara me afi, mati borim
daruasa, afeziam a geghara anefi.

Egha ki uaghan uan agharimningin men
suigha me ateri.

Ki deraghavira men gari, ezi me kamaghin fozir
puvati,

kirara ki me gamizi, me ghuamaghe.

⁴ Ki bar me gifongegha men apangkuvigha der-
agha me gamua men asughasugha,
me inigha uabi da izegha, men osimtizer me
ateriba adangi.

Egha ki aviragha men akurvagha
dagheba me ganidi.

⁵ “Ezi me ua na bagh izan aghua.

Kamaghin amizi, me ua Isipin mangi,
o Asiriaba me gativagh men ganam.

⁶ Midorozir ekiam otoghti, apaniba nguibar ekiam
avinizir divazimin tiar akar ekiam akarigh,
ivemar nguibar ekiamin aven mangi me ko
misogham.

Nan gumazamiziba uan ifongiamin gin zui,
kamaghin amizi, midorozir kam me
agivagham.

⁷ Me zurara akirim na gasi,

11:3: Godin Araziba 1:31; Onger Akaba 107:20; Hosea 7:15

11:4: Ua Me Ini 16:32; Jeremaia 31:2-3

kamaghin ivezir kurar ki me daningamim, me
a gitaghan kogham.

Me uarir akurvaghsi asebar dimam.

Eghti aser kinir kaba men akuraghan
kogham.

⁸ “O Efraimia, ki ia ateghan kogham, egh ian ari
mangighan kogham.

Egh ki bar ia kuavaremeghan kogham,
mati ki Atma ko Seboimin nguibar
ekiamning bar moghira aning
kuavareme.

Ki bar ia gifonge,

kamaghin amizi, ki bar ia gasighasighan
kogham.

⁹ Nan aningagharim ian ti.

Eghti ki pazi ia damuan kogham.

Egh ki ua ia gasighasighan kogham.

Nan araziba gumamazibar arazibar min zuir
puvati.

Ki Godin Bar Zuezim, ezi nan araziba bar
deragha bar zue, egha ki ia ko iti.

Ki atar izi bar ia gasighasighan kogham.

¹⁰ “Ki uan gumamazibar apaniba atiatim me
daningisi, pamtemin dimam,

mati laion tiarim akara dazeri.

Eghti nan gumamaziba atiating akongiva,

aruem ghuaghirir danganim ategh zuamira
izi nan gin mangam.

¹¹ Me puviram atiating nighiva akong zuamira Isip
ko Asiria ategh izam,

mati kuaraziba miġha zui.
 Eghti ki men aku uamategh men nguibar me
 itimn izam.
 Ki Ikiavira Itir God, ki mikemegha gifa.”

Israelia ko Judaba Ikiavira Itir God ataki

¹² Ikiavira Itir God ua kamaghin miġei:

“Efraimian gumazamiziba bar dughiar aviribar
 na gifari.
 Ki Godin Bar Zuezim, ki zurara uan akar
 dikirizimin ġin zui.
 Ezi Judaba nan apengan ikia gavgafi.”*

12

¹ Bizir Efraimia arueba ko dimagaribar amiba, da
 bar moghira ikuvigha meraram asighasisi.
 Ifavarir arazim ko midorozir arazim men
 tongin bar ekefe.

Me kantri Asiria ko ingarasa akam akiri.
 Egha me olivin borebar dagiar ingangarim
 gamua da isa Isipin da amadi,
 ezi Isipia dagh ivesi.

² Ikiavira Itir God Judaba tuisighamin migirigiam
 iti.
 Egh a Israelia amizir arazir kuram ikarvagh
 ivezir kuram me daningam.

³ Men inazir afeziam, Jekop, a uan aveghbuam ko,
 aning uan amebamin navir averiamin ikia,
 uaning misosi.

* **11:12:** Hibrun akam deragha vezin kamn mingarim abighizir
 puvati. **12:3:** Genesis 25:26 **12:3:** Genesis 32:24-26

- Gin Jekop ekevegha givagha God ko misosi.
- ⁴ Dughiar kamın, a Godın ensel ko misogha a gafira.
Egha Jekop uabın apanguvasa puvira Godın ingarava ara, an azangsisi.
Dughiar igharazımın, God Betelin nguibamın Jekop bato, egha a ko migei.*
- ⁵ Jekop ko migeir Godın kam, a Ikiavıra Itir Godın Gavgavıba Bar Itim.
E kamaghın an ziam dıponam, Ikiavıra Itir God.
- ⁶ Kamaghın amızı, ia nighnızir gavgavım uan Godın ikıva uam a bagh ızı.
Egh ia apanguvır arazım ko guızın arazımın gin mąngı.
Egh a ian akurvaghı ia a mızuam.

Israelian arazir kurabar osımtızim bar ekefe

- ⁷ Ikiavıra Itir God kamaghın migei:

“Efraimia, Kenanian gumazir dagıaba bagha ingaribar mın dagıar ingangaribagh amua, egha arazir aghuım sara dagh amir puvati.
Me gumazir ıza men bizibagh ıvezibagh ifarasa bar ifonge.

Me amadir bizıba, me guızın ıvezibar mıřara da amadir puvati.

- ⁸ Egha me kamaghın migei:

12:4: Jenesis 28:10-22 * **12:4:** Jekop, a Israelian inazir afeziam, ezi an gin otivamın ovavır borıba, me uan inazir afeziam ko itima God a ko migei. Ezi me ghaze, God “e ko migei.”

‘E dagiaba itir gumazibar otivigha gifa.

E bizir aviriba iti.

Eghti gumazitam kamaghin mikiman kogham,
e okimakiar arazim gamua dagiar gumazibar
otifi.

E arazir kuratam gamizir puvati.’

⁹ Ezi ki Ikiavira Itir God, ki ian ifavarim gifogha
gifa.

Ki fomira kantri Isipin ia inigha ian akua
azenan ize.

Egh ki ia damuti, ia uan dipenir aghuiba ategh ua
purirpenibar dakuam,
mati ki ia ko gumazamiziba puvatizir dan-
ganimin itima, ia amizi mokin.

¹⁰ “Ki uan akam inigha izir gumaziba ko migei,
egha irebamın mın garir bizir aviribar me
mikeme.

Egha akam inigha izir gumazibar akatoribar,
ki akar isin zuibar Israelia migei.

¹¹ Ezi me orazir puvati.

Me Gilgalin nguibar ekiamın arazir kurar
aviribagh ami.

Kamaghin amizi, me guizbangira bizir
kinibar mın otogham.

Me Gilgalin nguibar ekiamın ikia bulmakaun
apuriba isa

uan ofa gamir dakozir kurabar ofabagh ami.

Eghti ki ofa gamir dakozir kaba apirighti,
da dagiar pozir kinibar mın azenara ikiam.”

- 12 Bar fomira en inazir afeziam Jekop, ara Mesopotemian kantrin ghu.
Egha an amizimin ikiasa, gumazir igharazimin sipsipbagh eghufi.
Egha tuavir kamın a gumazir kamın guivim givese.
- 13 Israelia Isipın itir dughiamın, Ikiavira Itir God uan akam inigha izir gumazir mam amada, ezi a me inigha Isip ataki.
Egha akam inigha izir gumazir kam devira me geghufi.
- 14 Guizbangira, Efraimia arazir kurar avirim gamima, men Ekiam men aningaghe.
Kamaghın amizi, me osımtızir kam bangın arighiram.
Me Ekiamın ziam dikabiri,
kamaghın amizi, a pazi me damigham.

13

God Israelia gasıghasigham

- 1 Fomira Efraimın anabamın adarazi mıgeima, anabar igharazibar gumazamiziba atiatiav agoi, egha orasi.
Efraimia uari Israelian anababar tongın uan ziam fe.
Egha Efraimın adarazi ua asem Balın ziam fava arazir kamın arazir kuram gamigha gıfa.
Kamaghın amizi, me arighiregham.
- 2 Egha datırighın me arazir kuram gamua ghuavira iti.

Me uari bagha marvir guaba silvan dar ingara egha dar ziaba fe.
 Gumazir maba uari dagh nighnigha, egha uan dafaribar dar ingari.

Egh nedazir kaba bagh ofa damuasa gumaziba amisefe.

Me bulmakaun nedazir kabar tori.

Amei! Kar gumazamizir anabar bar kuraba.

³ Kamaghin amizi, gumazamizir kaba mizarazimin ghuariamın min pura givagham.

Me dimagarimin ghuariamın min iti, eghti aruem anangti, ghuariam zuamira misingham.

Me raizin misevibar min aminim dagh ivangti, da pura tintinibar mangam.

Egh me avir migharimin min pin ghuavanang pura givagham.

⁴ Ikiavira Itir God ua kamaghin migei:

“Ki Ikiavira Itir God, ian God, ki Isipin ia inigha ian akua azenan ize.

Ki uabira, ki ian God.

Ua godin igharaziba puvati.

Kirara ki ian Akurvazir Gumazimra!

⁵ Ia gumazamiziba puvatizir danganimın itima, ki deravira ia geghufi.

Danganir kam, aminir fefem itima, dipaba an puvati.

⁶ Ezi gin ia nguazir aghuimın otogha dagher aviriba ikia, egha biziba bar iti.

Ia bizir kaba inigha givagha egha ifaghata uari fa ghaze,

ia uari uan gavgavibar da ini.

Egha kamaghin ia na ginamada.

7 Kamaghin amizi, ki ian tuavibar mongiva ia mizuamam,
mati laion ko kaziar atiar igharaziba ami moghin,

ia misoghti ia arimighiram.

8 Ki uabi fegh ia mikinigh, egh ian evariba abigham,
mati bean amebam, an nguzim ovengezi an a bagh atari.

Egh ki ia abighirarigh egh zuamira ia tuigham,
mati laion ko asizir atiar igharaziba ami mokin.

9 “O Israelian gumazamiziba, ki uabira ian Akur-
vazir Gumazim.

Ezi ia aghua, kamaghin ia ikuvigham.

Iavzika!

10 Ia atrivim ko gumazir dapaniba uari daningasa
nan azara.

Eghti me manmaghin ian akurvagham?

Me bar ian akuraghan kogham.*

11 Ezi ki aningaghegha atriviba ia ganingi.

Ezi datirighin ki bar puvira ian aningagha,
ian atriviba batuegha gifa.

12 “Ki Efraimian arazir kuraba bar,
uan akinafarimin aven da osirigha givagha,

13:10: 1 Samuel 8:5-6 * **13:10:** Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati. **13:11:** 1 Samuel 10:17-24; 15:26

deravira da atizi da iti.

13 Israelia deravira ikian firin, me onganigha egha aghua.

Men arazir kam, mati borim amebamin navimin itima,
amebam a batasava amima, an azenan otivan aghua.

14 Ki ti Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin gavgavim da ua me inigham, a? Puvatigham.

O ovevem, ni gumazamiziba dikabirir gavgavim managh iti?

O ovevem, ni gumazamiziba mizazim me ganidir gavgavim managh iti?

Apangkuvir arazim ti nan damazimin modogham.†

15 “Efraimia bar avirasemegha Israelian anabar igharazibagh afira.

Ezi ki aruem anadi naghin aminir fefem amadagham,

eghti a men mozir dipabar amuti da dakegham.

Egh men bizir aghuiba bar da inigh mangigham.

16 Samariaba bar nan akaba barazir puvati, kamaghin amizi, me ivezir kuram iniam.

Apaniba izi me misoghti me arimighiram.

† 13:14: Hibrun akam deragha vezin kamın mingarim abighizir puvati. Gumazir maba ghaze, Vezin kamın nighnizim kamaghin migei, God Israelia pazi me damigh egh me amadaghti me Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin mangam.

Egh borir doziba isi nguazimin me apisti, me uaghan arimighiram.

Egh amizir navir adasebar naviba abigham.”

Israelia uan arazir kuraba ategh, uam Ikiavira Itir God bagh izam

14

(Sapta 14)

Israelia ua Ikiavira Itir God bagh izasa, Hosea me migei

¹ O Israelia, ian arazir kuraba ia gamizi, ia asagh-pora ire.

Kamaghin amizi, ia uamategh Ikiavira Itir God, ian God bagh izi.

² Ia uamategh Ikiavira Itir God bagh izi, ofan min kamaghin a ko mikim:

“O God, ni bar moghira en arazir kuraba gin amadagh, egh e ni daningamin bizir aghuiba inigh.

Datirighin e bulmakaun apuriba misogh nin ofa damuan kogham.

Puvatigham. Arazir aghuir e fomira damuasa ni ko akam akiriziba,

e dar amuam.*

³ Asiriaba en akuraghan kogham.

Eghti midorozir hoziaba en akuraghan kogham.

E uan dafaribar marvir guabar ingari,

egh gin e kamaghin ua dav mikiman kogh suam,

* **14:2:** Hibrun akam deragha vezin kamin mingarim abighizir puvati.

‘Kar en aseba.’
 E fo, e mati asaghasazir borir e geghuvamin ame-
 baba ko afeziaba puvati,
 ezi nirara, zurara en apangkufi.”

Ikiavira Itir God ghaze, Israelia deravira dapiam

⁴ Ikiavira Itir God kamaghin migei:

“Ki gumazamizir na ataghizir kaba ua me iniam.
 Ki uan navir averiamin bar me gifuegh,
 uam men ataran kogham.

⁵ Ki Israelia deravira me damuam, mati amozim
 danganir misingizim gizi.
 Ki me damuti, me akimarir aghuiba ko
 Lebanonin temer ekiabar min otivam.
 Temer kabar biba bar nguazir averiamin
 ghuaghiri.

⁶ Me deraghvira otogham, mati tememin ghuzir
 igiaba otifi.
 Men ganganim bar deragham, mati olivin
 temer dirimin min bar dera.
 Eghti gumazamiziba bar me bagh bar akuegham,
 mati me kantri Lebanonin temer sidabar
 mughuriar aghuariba bagha agoi.

⁷ Me ua izi na ko ikiti, ki me geghuvam,
 mati me nan orangtizir dughuazimin apen-
 gan iti.
 Eghti men azeniba dagher aviriba ikiam.
 Egh borir aviriba batam,
 mati wainin azenimin itir wainin ikariziba
 deraghavira oviziba bati.
 Egh me ziar ekiaba ikiam,

mati Lebanonin kantrin wainin dipar bar
aghuir faraghavira itim.

⁸ “O Efraimia, ia ua marvir guabar ziaba fan
kogham.

Ki uabira, ian azangsiziba baragham.

Egh deraghvira ia geghuvam.

Eghti ia nan apengan ikiam,

mati gumazim aruemin dughiamin, temer
ekiamin dughuazimin apengan aperaghav
iti.

Ia isir bizir aghuiba bar, kirara dar
mingarim.”

Akar abuananam

⁹ Gumazir nighnizir aghuarim itiba,

me akinafarir kamın aven tir migirigiaba, me
dar fofozir aghuim iniam.

Ezi ki kamaghsua, me akar kam ginighnigh, egh an
gin mangam.

Ikiavira Itir Godin Araziba bar dera, ezi gu-
mazamizir aghuariba dar gin zui.

Ezi gumazamizir arazir kurabagh amiba, me dar
gin zuir puvati.

Kamaghin amizi, me asaghpora iri.

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir
Ghurim ko Igiam**

**The Holy Bible in the Aruamu language of Madang
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea